

**OPȚIONAL „EDUCAȚIE
PENTRU VALORI”**

Autor: Joarză Mihaela-Anca

Unitate: Grădinița cu program prelungit nr. 28 Sibiu

Tip opțional: la nivelul mai multor domenii experiențiale (DOS + DLC)

Grupa: mare (nivel II)

An școlar: 2019-2020

Motto: „O lume fără valori ar fi ca o casă nelocuită.” – Marshall McLuhan

Notă de prezentare

Programa pentru opționalul *Educație pentru valori* reprezintă o ofertă curriculară pentru nivelul II (grupa mare de preșcolari) proiectată pentru un buget de timp de 1 activitate/săptămână, pe durata unui an școlar.

Prezenta programă a fost elaborată în cadrul lucrării de licență pe tema „*Metode de realizare a educației axiologice în învățământul preșcolar*” în cadrul specializării Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar de la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu. Programa a fost elaborată potrivit dezideratelor conturate în *Repererele fundamentale privind învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului între naștere și 7 ani*, dar și în *Curriculum pentru învățământul preșcolar*. De asemenea, au fost valorificate și recomandările Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, cât și Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul al XXI-lea.

În grădinița noastră există o preocupare majoră pentru desfășurarea unor acțiuni menite să educe copiii de vârstă preșcolară în spiritul dragostei pentru bine, frumos și adevăr. De altfel, motto-ul instituției noastre este ”Copilul de azi, omul de mâine!”. Opționalul derivă firesc din prima țintă strategică a PDI-ului întrucât contribuie la formarea unei personalități autonome și creative a copiilor, formarea unor copii sănătoși, creativi, eficienți, activi, cooperanți care să se adapteze ușor la regimul muncii școlare și la situații diferite de viață. Totodată, unitatea noastră a implementat în anul școlar 2017-2018 proiectul județean „Valorile noastre” care a avut ca principale activități concursul de arte plastice „Poveștile de pretutindeni” adresat preșcolarilor de grupa mare și școlarilor mici (de la clasa pregătitoare până la clasa a IV-a) și sesiunea de bune practici „Modalități de realizare a educației axiologice în învățământul preșcolar, primar și special” adresat cadrelor didactice. În anul școlar 2018-2019 acest proiect a fost aprobat de către

Ministerul Educației Naționale și este cuprins în Calendarul Activităților Educativă Regionale și Interjudețene (CAERI), anexa 9 la O.M.E.N. Nr. 3016/09.01.2019, la poziția 1850, pag. 64.

Pe tot parcursul școlarității, țelul fundamental este modelarea unui tip de personalitate care să se integreze în societatea în care va trăi. Fără îndoială, această finalitate, dar și pașii de urmat până acolo, stă sub „umbrela” axiologiei. Pentru că se tinde către perfecțiunea omului prin intermediul finalităților, atunci este necesar ca acestea să fie dependente de relațiile cu sistemul de valori valabil. Valorile sunt transmise prin mecanismele educației și ale socializării, fiind asimilate și interiorizate de indivizi; ele dobândesc astfel un caracter normativ și intră în structura mentalităților și a convingerilor noastre, de unde acționează ca repere și criterii de orientare a comportamentelor și acțiunilor.

Stimularea creativității copiilor în activități extracurriculare devine o prioritate a actului educativ în măsura în care se valorifică potențialul neexploatat al acestora.

Programa se adresează cadrelor didactice. Activitatea didactică trebuie precedată de lectura integrală a programei.

Competențe specifice

1. Identificarea unor valori din textele suport, manifestând disponibilitate
2. Examinarea consecințelor unor acțiuni sau comportamente asupra unei persoane, unui grup sau a mediului înconjurător
3. Punerea în practică a unor deprinderi de comportament prin comparații cu alte situații similare din povești cunoscute sau contexte familiare

Elemente de conținut

Conținuturile sunt grupate pe cele 6 teme anuale și reprezintă achiziții de bază, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea obiectivelor. Fiecare conținut abordat are nevoie de trecerea prin cele trei competențe specifice întrucât asimilarea valorilor (la un nivel la care preșcolarii să poată înțelege) este un proces în care se urmăresc achiziții afective. Acesta presupune trei etape: receptarea valorii, răspunsul afectiv și valorizarea. Desigur integrarea valorilor are un caracter potențial, cu efecte observabile în timp, însă opționalul de față își dorește

să fie unul de introducere în sfera axiologiei, dând prilejuri de reflecție și pregătind astfel terenul pentru achizițiile ulterioare din ciclul primar. Este de preferat ca preșcolarii să continue parcurgerea în ciclul primar a unuia dintre următoarele discipline opționale:

- *Educație pentru societate - Curriculum la decizia școlii pentru clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a*
- *Filosofie pentru copii – Curriculum la decizia școlii pentru clasa a III-a și/ sau a IV-a,*
Ambele opționale au fost aprobate prin O.M. 4887/ 26.08.2013.

În alegerea textelor suport am ținut cont și de o listă de valori morale alcătuită de Gheorghe Ceaușu și din care am selectat, de asemenea, în funcție de capacitatea copiilor de înțelegere. Reamintim că valorile pot fi atât pozitive, cât și negative, iar exemplele din literatură ne vin în sprijinul afirmației.

Menționăm că lista cu exemple de texte suport este mai lungă în cazul fiecărui domeniu sau aspect vizat întrucât considerăm utilă o astfel de colecție pentru a dispune de o mai mare libertate de alegere. Totodată, unele texte pot reliefa și alte valori conexe, însă clasificarea pe care o propunem ține cont de valoarea centrală. În cazul unor lecturi de întindere mai lungă se pot găsi alternative de texte repovestite, fie preluate din cărțile menționate în bibliografia opționalului, fie pregătite chiar de către cadrul didactic. Aici, în funcție de imaginația și dorința de implicare se pot crea povești proprii pentru a veni în sprijinul copiilor.

De un real ajutor s-au dovedit în practică poveștile terapeutice care reprezintă o „trusă de prim ajutor” atunci când se observă repetarea unui comportament care ascunde în spate acceptarea unei valori cu conotație negativă. Revine în sarcina cadrului didactic să armonizeze una din poeziile, fabulele, poveștile sau textele literare în funcție de contextul de învățare la care se poate raporta, de experiența copiilor sau de valențele pe care le dorește a fi subliniate.

Tema	Descrierea
Cine sunt/ suntem?	Valori vitale
	Dreptate
	Fericire
	Toleranță
	Valori juridice
Când/ cum și de ce se întâmplă?	Adevăr
Cum este/ a fost și va fi aici pe Pământ?	Valori istorice
	Valori religioase
Cine și cum planifică/ organizează o activitate?	Hărnicie (*)
Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?	Frumos
	Valori socio-culturale
Ce și cum vreau să fiu?	Valori morale
	Binele

Sugestii metodologice

Activități de predare-învățare:

1. Identificarea unor valori din textele suport, manifestând disponibilitate

- povestirile și lecturile educatoarei;
- lecturi după imagini;
- memorizări;
- convorbiri;
- dramatizări;
- explicația;
- joc didactic;
- improvizații și exerciții-mimă;
- exerciții de simulări;
- exerciții cu soft interactiv¹;
- audierea unor cântece;
- exerciții de aprecierea propriei persoane în raport cu valoarea introdusă;

---

¹*** *Detectivul de emoții; Prin lumea poveștilor; Aventuri în trecut, 2015*

- vizionarea de filme/ fragmente din filme inspirate din povești;
  - audiții povești;
  - în conținuturile marcate cu (*) se pot implementa jocuri pentru gândirea algoritmică, de împărțire a unei probleme date în altele mai mici.
- 2. Examinarea consecințelor unor acțiuni sau comportamente asupra unei persoane, unui grup sau a mediului înconjurător**
- convorbiri;
  - studiul de caz;
  - jocul de rol;
  - realizarea de desene, colaje, postere;
  - diagrama cauză-efect;
  - problematizarea.
- 3. Punerea în practică a unor deprinderi de comportament prin comparații cu alte situații similare din povești cunoscute sau contexte familiare**
- exerciții de utilizare a judecăților de valoare;
  - repovestiri (pe baza unor tablouri, ilustrații; pe baza unui plan verbal corespunzător fragmentelor logice ale povestirii; repovestirea liberă; repovestirea pe baza unui text);
  - povestiri create de copii (pe baza unui plan dat; cu început dat; după modelul educatoarei; după o temă);
  - convorbiri;
  - proverbe, zicători (prin rezumarea concluziilor);
  - dramatizări;
  - exerciții de analiză a unui text suport prin metoda cubului, a bulgărelui de zăpadă, a pălăriilor gânditoare, a diagramei Venn, a exploziei stelare;
  - jocuri tematice „Așa da, așa nu”.
  - exerciții de manifestare a acordului/ dezacordului față de valori pozitive/ negative;
  - implicarea în jocuri care presupun manifestarea disponibilității pentru cooperare și acțiune;
  - exerciții de gestionare a resurselor de care dispun copii (materiale, de timp) în efectuarea unor sarcini de lucru date;

- exerciții care implică învățarea reciprocă;
- activități de tip outdoor (întreceri, jocuri care necesită rezolvarea sarcinilor în grup, prin colaborare);
- vizite;
- activități de voluntariat, în parteneriat cu părinții.

Modalități de evaluare:

- modalități elaborate de C. Cucoș:
  - 1) întrebările de valoare (comparare, estimare);
  - 2) promovarea încrederii în opiniile și judecățile de valoare ale copiilor pentru a se ajunge la respect reciproc în cadrul grupului;
  - 3) utilizarea frecventă a autoevaluării, interevaluării și evaluării controlate; educarea copiilor pentru o autoapreciere corectă;
- exerciții după modelul R. Hawley, care presupun 6 pași procedurali:
  - I. alegerea
    - 1) preferințe (Ce îmi place cu adevărat?);
    - 2) influențe (Cum am luat această decizie? M-a influențat colegul sau profesorul?);
    - 3) alternative (Puteam să aleg și altceva? M-am gândit suficient?);
    - 4) consecințe (Ce se întâmplă după ce am ales? Cum îi influențez eu pe ceilalți? Deranjez pe cineva cu alegerea mea?);
  - II. acțiunea
    - 5) acționarea (Pot să fac acest lucru? Ceea ce fac mă ajută să îndeplinesc ceea ce am ales?);
    - 6) încorporarea (Mă mulțumește ce am făcut? Îmi place și acum, după ce am făcut? Voi repeta acest lucru și altădată?);
- exerciții cu 3 momente:
  - 1) aducerea în prim plan a valorii și discutarea pe marginea sa din mai multe perspective (Ce credeți despre...? De ce este important? Merită discutat și despre...? Ce este mai bun, frumos, drept...?);

- 2) acceptarea ideilor, credințelor celorlalți fără a critica, prin exerciții de empatie, formând astfel sentimente de respect față de valorile acceptate de ceilalți;
- 3) stimularea gândirii prin exerciții de evaluare a unor valori neexperimentate încă;
  - dramatizări;
  - diagrama K-W-L;
  - proiecte propuse de copii;
  - povești create de copii;
  - observarea sistematică a comportamentului;
  - realizarea unui jurnal al grupei care consemnează evenimente valorizate de copii;
  - expoziție de fotografii făcute în timpul anului școlar în cadrul opționalului.

Bibliografie:

- [1] Bujor, Ala (2005), *Pagini alese din literatura pentru copii. Literatura română și universală*, Chișinău: Editura Epigraf
- [2] Bulboacă, Anca ș.a. (1999), *Povești, povestiri, basme și legende. Antologie pentru preșcolari și școlari*, București: Editura Coresi
- [3] Burns, George W. (2011), *101 povești vindecătoare pentru copii și adolescenți: folosirea metaforelor în terapie*, București: Editura Trei
- [4] Duncan, Crosbie (2007), *Fabule cu animale*, București: Editura Rao
- [5] Gârleanu, Emil (1979), *Din lumea celor care nu cuvântă*, Iași: Editura Junimea
- [6] Kerim, Silvia (2009), *Povestiri despre Prietenii mei*, București: Editura Aramis Print
- [7] Mitru, Alexandru (1978), *ABC-ul poveștilor*, Iași: Editura Junimea
- [8] Omuș-Cherecheanu, Ioana (2016), *Insula broscuțelor furioase*, Colecția ABC-ul poveștilor terapeutice, Pitești: Editura Diana
- [9] Omuș-Cherecheanu, Ioana & Coroiu, Natalia (2016), *Ariciul alege să fie bun prieten*, Colecția ABC-ul poveștilor terapeutice, Pitești: Editura Diana
- [10] Omuș-Cherecheanu, Ioana & Coroiu, Natalia (2016), *Pădurea relaxată*, Colecția ABC-ul poveștilor terapeutice, Pitești: Editura Diana
- [11] Petrescu, Cristina (1985), *Din basmele Africii*, București: Editura Ion Creangă
- [12] Ușinski, Konstantin (1978), *Povestind copiilor*, București: Editura Ion Creangă
- [13] *** (2011), *Broasca cea înțeleaptă/ adaptare după fabule de Lev Tolstoi*, București: Editura Aramis Print
- [14] *** (2008), *Bunele maniere pentru copii*, București: Editura Flamingo GD
- [15] *** (2015), *Povești despre virtuți (cu 2 CD-uri audio)*, Iași: Editura Gama
- [16] *** (1973), *Povești nemuritoare – 16*, București: Editura Ion Creangă
- [17] *** (1978), *Povești nemuritoare – 21*, București: Editura Ion Creangă
- [18] *** (1981), *Povești nemuritoare – 23*, București: Editura Ion Creangă
- [19] *** (1982), *Povești nemuritoare – 24*, București: Editura Ion Creangă

- [20] *** (1986), *Povești nemuritoare – 27*, București: Editura Ion Creangă
- [21] *** (1990), *Povești nemuritoare – 30*, București: Editura Ion Creangă
- [22] <http://www.editura-arlequin.ro/publicatii/povesti.html>
- [23] <http://jucarii-vorbarete.ro/produs/basme-terapeutice-pentru-copii-adolescenti-si-parinti/>
- [24] <http://www.copiiispunpovesti.ro/povesti/>
- [25] <http://edituraaramis.ro/carte/educatie-pentru-societate--clasa-pregatitoare--i18367>
- [26] <http://www.kaboo.ro/carti/manuale-si-bibliografie-scolara/clasa-a-iii-a/filozofie-pentru-copii-sanziana>
- [27] <http://www.contributors.ro/editorial/filosofia-pentru-copii-nu-e-o-aiureala/>
- [28] http://ismb.edu.ro/documente/invatamant/prescolar/PO_Nr_2850_2016.pdf
- [29] http://isj.gj.edu.ro/wp-content/uploads/2012/11/5-Disciplina_optionala_Educatie_pentru_valori_comportamentale_si_atitudini.pdf

ANEXA 1

Lista exemple de texte suport

Adevăr

- Yalamba basm african
- Țel mai tare de A. Mitru
- Ginerele șoricelului, poveste populară coreeană
- Judecata după A. Zweier
- Minciuna și Adevărul, basm din Tanzania
- Leul, vrăjitoarea și șifonierul după C.S. Lewis

Bine

- Albă ca Zăpada de Frații Grimm
- Despre bine și rău, poveste populară din Mongolia
- Cenușăreasa de Frații Grimm
- Omul de flori cu barbă de mătasă după N. Filimon
- Frumoasa din Pădurea Adormită de Frații Grimm
- Zâna munților după P. Ispirescu
- Povestea celor patru piersici, poveste populară
- Fata babei și fata moșneagului de I. Creangă

Frumos

- Peticul lui Pete, poveste terapeutică

Fericire

- Căutarea fericirii, poveste terapeutică
- Bucuria regăsirii²
- Angela și Libby, poveste terapeutică
- Prințul fericit după O. Wilde
- Ridică-te și râzi, poveste terapeutică
- Prințul Fericit după O. Wilde
- Piticul, poveste terapeutică
- Fred șoricelul, poveste terapeutică
- Copiii pot schimba lucrurile, poveste terapeutică

Dreptate

- Orașul regelui după C. Gruia
- Câinele și cățelul de G. Alexandrescu
- Povestea porcului după I. Creangă

Valori vitale

- Acceptare
  - Urechile și picioarele cele lungi ale iepurașului de E. Jianu
  - Sonia, mica prințesă de Mariana Konkoly
  - Duck, bobocul de rață de Mariana Konkoly

---

² Revista Pipo, nr. 114/2013

- Pistruiatul de Mariana Konkoly
- Narcisa singuratică de Mariana Konkoly
- Prinsă la mijloc, poveste terapeutică
- Încredere în forțele proprii
  - Recunoașterea propriilor abilități, poveste terapeutică
  - Spectacolul de magie de Mariana Konkoly
  - A face ce știi mai bine, poveste terapeutică
  - Girafa Gemma, poveste terapeutică
  - Povestea albinuței Maia de Mariana Konkoly
  - Elanul spre noi înălțimi, poveste terapeutică
  - Poveste unei păsări, poveste terapeutică
  - Când eram mic după M. Sântimbreanu
- Relații sociale
  - Aripioare colorate de Mariana Konkoly
- Relaxare
  - Pădurea relaxată de Ioana Omuț-Cherecheanu

Valori juridice

- Drepturile copilului
  - Fetița cu chibriturile de H.C. Andresen
  - Fetița cu pantofii roșii de H.C. Andresen
- Libertatea
  - Lupul și câinele de La Fontaine

Valori morale

- Ajutorul
  - Ridichea uriașă, poveste populară
  - Sfatul degetelor de E. Farago
  - Cumătra vulpe de O. Cazimir
  - Cei doi măgăruși, poveste populară polonă
  - Macca și cangurul, poveste terapeutică
  - Fluturile, râma, greierele și furnica de R. Wuhl
- Agresivitatea
  - Comportamente nepotrivite de Mariana Konkoly
  - Un lătrat pentru fiecare de Mariana Konkoly
  - Calul nărăvaș de Mariana Konkoly
- Amabilitatea
  - Nu contează doar ce faci, ci și cum faci, poveste terapeutică
- Aroganța
  - Pățania mărului de M. Stoica
  - Fiica oului de struț, poveste din Botswana
- Ambiția
  - Iepurele și broasca țestoasă de Esop
- Atașamentul
  - Rilă Iepurilă și cărăbușul de F. Mugur
- Bunătatea
  - Porumbița și furnica de La Fontaine
  - Poznașul, peștișorul auriu și broasca țestoasă, poveste populară greacă
  - Cățelușul șchiop de E. Farago

- Bătrânul și fiii săi, poveste populară georgiană
- Micul Prinț, după A. De Saint Exupery
- O copilă bună și o lume rea, poveste populară arabă
- Caritatea
  - En-hi, basm coreean
- Cinstea
  - Banul muncit de A. Mitru
  - Păstorul cel cinstit, poveste populară franceză
  - Orice naș își are nașul, poveste populară chineză
  - Anne din Green Gables după L. M. Montgomery
  - Hoțul și merele de aur, poveste populară bulgară
- Compasiunea
  - Pescărușul Johnatan Livingston după R. Bach
- Corectitudinea
  - Povestea inului, poveste populară poloneză
- Cumințenia
  - Puișorul moțat de E. Farago
  - Smolineck, poveste populară slovacă
- Cumpătarea
  - Învăță să aștepti de K. Ușinski
  - Peștișorul de aur după Frații Grimm
  - Obține maximul din ceea ce ți se oferă, poveste terapeutică
  - Cele trei dorințe³
- Curajul
  - Leul și țânțarul războinic de La Fontaine
  - Vulturul și pisica de K. Ușinski
  - Surioara curajoasă, poveste populară italiană
  - O furnică de T. Arghezi
  - Coliba iepurașului, culeasă de O. Capița
  - Alunel cel năzdrăvan, poveste populară daneză
  - Xalom, copilul Arieșului de A. Mitru
  - Koșcei fără-de-moarte de A.N. Afanasiev
- Cutezanța
  - Zâna apelor după I. Pop Reteganul
  - Fluierul fermecat după V. Eftimiu
- Datoria
  - Cum a scăpat hoțul de pedeapsă, poveste populară afgană
  - Oul împrumutat, poveste populară israieleană
- Devotamentul
  - Prieten devotat, poveste populară
  - Câinele credincios și lupul iscusit, poveste populară ucraineană
  - Vipera de K. Ușinski
  - Câinele după S. Kerim
  - Motanul încălțat după Ch. Perrault
  - Pinocchio după C. Collodi

---

³ Revista Pipo, nr. 99/2012

- De ce l-a îndrăgit câinele pe om, poveste populară maghiară
- Duișia
  - Bunica de B. Șt. Delavrancea
  - Bunicul de B. Șt. Delavrancea
- Durerea (fizică și sufletească)
  - Mami, unde e tati? de Mariana Konkoly
  - Bunicul Urs, poveste terapeutică
  - Andi, puiul întristat de Mariana Konkoly
  - Peticel, câinele meu drag, poveste terapeutică
  - Învăț să treci peste de Mariana Konkoly
  - Debbie și Dolly, poveste terapeutică
- Egoismul
  - Totul e al meu de Mariana Konkoly
  - Ploaia de Mariana Konkoly
- Frica
  - Fricosul de E. Gârleanu
  - Suzi și broșcuța țestoasă de Mariana Konkoly
  - Caroline și vrăjitoarea, poveste terapeutică
  - Quontin iepurele, basm nordic
  - Cercetează tu însuși, poveste terapeutică
  - Teama Mirunei de Mariana Konkoly
  - Iepurii și broaștele de La Fontaine
  - Puiul de căprioară de Mariana Konkoly
  - Chad și coțofenele, poveste terapeutică
  - Lola de Mariana Konkoly
- Generozitatea
  - Doctorul Au-mă-doare după K. Ciukovski
- Greșeala
  - Cuiele de S. Pop
  - Cireșul de C. Gruia
- Hărnicia (*)
  - Albinele și muștele de K. Ușinski
  - Omul harnic de C. Dragomir
  - Matei cel harnic de M. Filip
  - Puful de bananier, poveste populară birmaneză
- Iertarea
  - Prâslea cel voinic și merele de aur după P. Ispirescu
  - Black Beauty după A. Sewell
  - Sarea în bucate după P. Ispirescu
  - Nisipul și piatra, poveste populară arabă
- Ignoranța
  - Basmul cu Fata din piatră și Feciorul de împărat cel cu noroc la vânat de A. Odobescu
  - Rândunica și semănătura de La Fontaine
- Incorectitudinea

- Eu sunt cel mai bun⁴
- Invidia
  - Regele, bufonul și regina, poveste terapeutică
  - Cele 12 luni ale anului, poveste populară chineză
  - Prâslea și invidioșii, poveste populară spaniolă
- Iubirea
  - Inima mamei după A. Mitru
  - Frățior și surioară după Frații Grimm
  - Fata Trandafirilor, veche poveste săsească
  - Hänsel și Gretel după Grații Grimm
  - Ursitoarele, basm din Egipt
  - Nuielușa de alun de C. Gruia
  - Cât prețuiește bătrânețea? poveste populară japoneză
- Îngăduința
  - Cocoșul, soarele și luna, poveste populară greacă
- Înțelepciunea
  - Iedul și lupul cântăreț de G. Alexandrescu
  - Povestea ariciului înțelept de V. Colin
  - Cocoșul și vulpea de La Fontaine
  - Prepețița și puii ei după L. Tolstoi
  - Istețilă, basm din Burundi
  - Ursul și țânțarul, poveste populară siberiană
  - Un dar înțelept⁵
  - Fata moșului cea înțeleaptă, poveste populară aromână
  - Samandari și regele, poveste din Burundi
  - O familie înțeleaptă, poveste populară cehă
  - Broasca și maimuța, poveste populară filipineză
  - Lupul, țapul și varza de Anton Pann
  - Cotoiul cel isteț, poveste populară macedoneană
  - Struțul cel ingenios, poveste populară africană
  - Măgarul care a cucerit o cetate, poveste populară tatgikistană
- Lașitatea
  - Doi călători de A. Mitru
- Lăcomia
  - Șoricelul lacom de L. Tolstoi
  - Cîripel cel lacom de L. Vlădescu
  - Legenda hienei celei lacome, basm din Africa de Sud
  - Nuca năzdrăvană⁶
  - Oul de aur, poveste din Tanzania
  - Cele două vulpi, poveste populară sârbă
- Lăudăroșenia
  - Musca de A. Donici
  - Sfatul șoarecilor de La Fontaine

---

⁴ Revista Pipo, nr. 119/2014

⁵ Revista Pipo, nr. 112/2013

⁶ Revista Pipo, nr. 111/2013

- Povestea nucii lăudăroase de V. Colin
- Gâsca și cocorul de K. Ușinski
- Laudă goală de I. Străuț
- Lenea
  - Bondarul leneș de E. Farago
  - Iedul cu trei capre de O. Pancu-Iași
  - Albinuța care nu vroia să muncească de C. B. Herr
  - Răsplata leneșului, poveste populară albaneză
- Lingușirea
  - Corbul și vulpea de La Fontaine
- Mândria
  - Vulturul și cioara de Esop
  - Lăutarul după S. Lagerlöf
  - Măgarul în blană de leu de Esop
  - Hainele cele noi ale împăratului după H.C. Andersen
  - Cocoșelul cu pene de aur de A. Mitru
  - Povestea pușorului îngâmfat, poveste populară românească
  - Copacul și dovleacul după Anton Pann
  - Liliacul înfumurat, poveste populară daneză
- Mânia
  - Ursul și bușteanul de K. Ușinski
  - Martinel de Mariana Konkoly
  - Musca supărată, poveste terapeutică
  - Insula broscuțelor furioase de Ioana Omuț-Cherecheanu
  - Șotiile Babei Iarna de K. Ușinski
  - O piatră acoperită cu mușchi, basm din Sierra Leone
  - Ariciul alege să fie un bun prieten de Ioana Omuț-Cherecheanu
  - Supărarea maimuței, poveste populară indiană
- Mila
  - Copiii și păsărelele după E. Jianu
  - Gândăcelul de E. Farago
  - Țăranul și fiul său de E. Mörike
  - Căsuța din pădure după Frații Grimm
  - Vultur –Sur după D. Stăncescu
  - Ianoș năzdrăvan după M. Sadoveanu
- Minciuna
  - Păstorul care făcea glume proaste de Esop
  - Puf Alb și Puf Gri de C. Gruia
  - Ionică mincinosul de A. Mitru
  - Țara Adevărului și Împăratul Minciună
- Modestia
  - Fata babei și fata moșneagului de I. Creangă
  - Țăranul și Duhul Apelor de L. Tolstoi
  - Cioplitorul în piatră, poveste populară japoneză
  - Două daruri, poveste populară bulgară
- Nemulțumirea
  - Vulpea și cei doi ursuleți, poveste populară irlandeză

- Sticlele și broaștele țestoase, poveste populară indiană
- Optimismul
  - Așteaptă și ai să vezi, poveste populară chineză
  - Grădina secretă după F. H. Burnett
- Ospitalitatea
  - Blidul cu fasole, poveste populară argentiniană
- Perseverența
  - Gândăcelul de E. Gârleanu
  - Visul Prințului Dorință de Mariana Konkoly
  - Lebedele după H.C. Andersen
  - Ghiocelul de Mariana Konkoly
  - Louis Braille: băiatul care a inventat cărți pentru orbi după M. Davidson
  - Punguța cu doi bani de I. Creangă
  - Miaunica de Mariana Konkoly
  - Mike Mulligan și excavatorul său după V. L. Burton
  - Omida cea încrezătoare de Mariana Konkoly
  - Cocoșelul și găinușa, poveste populară cehă
  - O fată pe nume Helen Keller după M. Lundell
- Politețea
  - Pălăria Omului de Zăpadă după I. Rațiu
  - Șerpoaica și complimentele, poveste terapeutică
  - Ultima turtă, poveste populară chineză
  - Ce a uitat Fănuță să spună de L. Vlădescu
  - Cuvântul fermecat de V. Oseeva
- Prietenia
  - Povestire despre câinele Dragă-Bobiță-Într-un-Cuvânt și noul său prieten, Tulumbă după S. Kerim
  - Păsărelele sunt prietenele omului de M. Peneș
  - Vântul prin sălcii, după K. Graham
  - Bulgăraș de primăvară de P. Stewart, C. Riddel
  - Zulu, prietenul meu de Mariana Konkoly
  - Muzicanții din Bremen după Frații Grimm
  - Povestea celor patru făcători de minuni, basm din Kenya
  - Cartea junglei după R. Kipling
- Promisiunea
  - Rumpelstiltskin după Frații Grimm
  - Aleodor Împărat după P. Ispirescu
  - Prințul fermecat după Frații Grimm
  - Broasca țestoasă și rațele sălbatice, poveste populară indiană
- Răzbunarea
  - Leul cel bătrân de La Fontaine
  - Un ochi plânge, unul râde de G.I. Pitiș
  - Bufnița și corbul, poveste populară bulgară
  - Olarul și zugravul, poveste populară arabă
  - Hainul, poveste populară japoneză
  - Păstorul și hoțul, poveste populară albaneză
  - Ciocănitorea și vulpea, poveste populară sârbă

- Ariciul și porumbeii, poveste populară finlandeză
- Recunoștința
  - Leul și șoricelul de Esop
  - Orice faptă are și răsplată, poveste populară rusă
- Remușcarea
  - Plimbarea melcilor de Mariana Konkoly
  - Cârdu de găște sălbatice de Mariana Konkoly
- Responsabilitatea
  - Responsabilitate de Ana Baci
  - Ce s-a întâmplat cu camera mea? de Mariana Konkoly
  - Supărarea jucăriilor de Mariana Konkoly
- Risipa (de timp, bunuri, energie)
  - Vulpe la vânat, poveste terapeutică
- Rușinea
  - Mama după M. Sântimbrea
  - Iepurii și oile, poveste populară estonă
- Sacrificiul
  - Privighetoarea și trandafirul după O. Wilde
- Sănătatea
  - Ai grijă de tine, poveste terapeutică
- Severitatea
  - Ursul Mare și Brun, poveste terapeutică
- Sinceritatea
  - Sinceritate de Ana Baci
  - Băiatul cu ghiveciul fără flori, poveste populară coreeană
- Solidaritatea
  - Vulpea și șacalul, poveste populară afgană
- Stăpânirea de sine
  - Prea sus pentru mine de Mariana Konkoly
  - Coarda lui Katie, poveste terapeutică
  - Cei trei purceluși, poveste populară
  - Broscuța Phillipa și maleficul domn Șarpe, poveste terapeutică
- Șiretenia
  - Vulpea și iepurele de Esop
  - Leul și vulpea de L. Tolstoi
  - Leul, ursul și vulpea de L. Tolstoi
  - Povestea crocodilului care plângea de V. Colin
  - Ciuboțelele ogarului după C. Gruia
  - Orbul și șchiopul, poveste populară germană
  - Lupul și vulpea, poveste populară franceză
- Tendința de dominare
  - Cei doi țapi de K. Uşinski
- Toleranța (acceptarea diversității)
  - Orbii și elefantul, poveste populară indiană
  - Povestea ursului cafeniu de V. Colin

- Penelul fermecat⁷
- Rătușca cea urâtă de H.C. Andersen
- Muc cel mic de W. Hauff
- Sabah, fetița egipteană de I. Constantinescu
- Pantofii roșii de N. Calma
- Cei patru prieteni credincioși, poveste terapeutică
- Uma și pinguinul de I. Ventuneac
- În căutarea lui Nemo, adaptare după poveste Disney
- Povestea puiului de arici de Lucia Muntean
- Zgârcenia
  - Zgârcitul care și-a pierdut comoara de La Fontaine
  - Zgârcitul și sluga isteată, poveste populară maghiară

Valori istorice

- Străbunul străbunilor – Burebista după D. Amnaș
- Decebal după A. Mitru
- Povestea preafrumoasei Dochia după D. Amnaș
- Muma lui Ștefan cel Mare după D. Bolintineanu
- Dreptatea lui Țepeș după D. Amnaș
- Moș Ion Roată și Unirea după I. Creangă
- Poporul după A. Vlahuță

Valori religioase

- După asemănarea lor după E. Gârleanu
- Darurile după E. Hoffmann
- Colindătorii după M. Sadoveanu

Valori socio-culturale

- Cartea năzdrăvană⁸
- În țara zăpezilor⁹
- Cartea vorbitoare¹⁰
- Hrănește ce vrei să crești în tine, poveste terapeutică

---

⁷ Revista Pipo, nr. 106/2013

⁸ Revista Pipo, nr. 98/2012

⁹ Revista Pipo, nr. 115/2014

¹⁰ Revista Pipo, nr. 118/2014

ANEXA 2

Model pentru planificarea activităților săptămânale (35 săptămâni)

Sem.	Nr. săpt.	Data	Tema anuală de studiu	Conținuturi	Observații
I	1.		Cine sunt/ suntem?	Valori vitale	
	2.				
	3.			Dreptate	
	4.			Fericire	
	5.			Toleranță	
	6.			Valori juridice	
	7.				
	8.				
	9.		Când/ cum și de ce se întâmplă?	Adevăr	
	10.				
	11.		Cum este/ a fost și va fi aici pe pământ?	Valori istorice	
	12.			Valori religioase	
	13.				
	14.		Cine și cum planifică/ organizează o activitate?	Hărnicie	
	15.				
II	1.		Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?	Frumos	
	2.			Valori socio-culturale	
	3.		Ce și cum vreau să fiu?	Valori morale	
	4.				
	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
	10.				
	11.				
	12.				
	13.				
	14.				
	15.				
	16.				
	17.			Binele	
	18.				
	19.				
	20.				Evaluare